

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

13 januari 2009

VOORSTEL

tot oprichting van een parlementaire onderzoekscommissie die moet nagaan of de Grondwet, in het bijzonder de scheiding der machten, en de wetten werden geëerbiedigd in het raam van de tegen de nv FORTIS HOLDING ingestelde gerechtelijke procedures

AMENDEMENTEN

Nr. 1 VAN DE HEER **VAN DE VELDE**

Art. 1

In § 2, de woorden «4 deskundigen» vervangen door de woorden «maximum 6 deskundigen, waarvan twee niet door de meerderheidspartijen aangeduid».

Nr. 2 VAN DE HEER **VAN DE VELDE**

Art. 1

Paragraaf 2 aanvullen met het volgende streepje:

«– de wijze waarop de magistraten van het openbaar ministerie werden aangeduid.».

Voorgaand document:

Doc 52 **1711/ (2008/2009):**

001: Voorstel van de heren Verherstraeten, Bacquelaine, Giet, Tommelein en Brotcorne.

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

13 janvier 2009

PROPOSITION

visant à instituer une commission d'enquête parlementaire chargée d'examiner si le respect de la Constitution, en particulier le principe de la séparation des pouvoirs, et des lois a été observé dans le cadre des procédures judiciaires entamées à l'encontre de la sa FORTIS HOLDING

AMENDEMENTS

N° 1 DE M. **VAN DE VELDE**

Art. 1er

Dans le § 2, remplacer les mots «quatre experts» par les mots «au maximum six experts, dont deux ne sont pas désignés par la majorité.».

N° 2 DE M. **VAN DE VELDE**

Art. 1er

Compléter le paragraphe 2 par ce qui suit:

«– la manière dont les magistrats du ministère public ont été désignés.».

Document précédent:

Doc 52 **1711/ (2008/2009):**

001: Proposition de MM. Verherstraeten, Bacquelaine, Giet, Tommelein et Brotcorne.

Nr. 3 VAN DE HEER **VAN DE VELDE**

Art. 1

Paragraaf 2 aanvullen met het volgende streepje:

«– het gebruik van de verkregen informatie door de Kanselarij van de eerste minister en door de minister van Financiën.».

Nr. 4 VAN DE HEER **VAN DE VELDE**

Art. 1

Paragraaf 2 aanvullen met het volgende streepje:

«– de totstandkoming van het last-minute-verzoekschrift van de FPIM net voor de uitspraak van het hof van beroep op 12 december 2008.».

Nr. 5 VAN DE HEER **VAN DE VELDE**

Art. 3

In het tweede lid, het woord «niet» doen vervallen.

Robert VAN DE VELDE (LDD)

Nr. 6 VAN DE HEER **JAMBON**

Art. 3

In het eerste lid, het woord «15» vervangen door het woord «17».

Jan JAMBON (N-VA)

Nr. 7 VAN DE HEER **VAN DE VELDE**

Opschrift

De woorden «de nv Fortis Holding» vervangen door de woorden «de nv Fortis holding en FPIM».

Robert VAN DE VELDE (LDD)

N° 3 DE M. **VAN DE VELDE**Art. 1er**Compléter le paragraphe 2 par ce qui suit:**

«– l'utilisation des informations obtenues par la Chancellerie du premier ministre et par le ministre des Finances.».

N° 4 DE M. **VAN DE VELDE**Art. 1er**Compléter le paragraphe 2 par ce qui suit:**

«– les circonstances qui ont présidé à l'introduction de la requête de dernière minute de la SFPI, juste avant le jugement de la cour d'appel du 12 décembre 2008.».

N° 5 DE M. **VAN DE VELDE**

Art. 3

Dans l'alinéa 2, remplacer le mot «sans» par le mot «avec».

N° 6 DE M. **JAMBON**

Art. 3

Dans l'alinéa 1er, remplacer le chiffre «15» par le chiffre «17».

N° 7 DE M. **VAN DE VELDE**

Intitulé

Remplacer les mots «la sa Fortis Holding» par les mots «la sa Fortis Holding et la SFPI».

Nr. 8 VAN DE HEREN **NOLLET EN VAN HECKE**

Opschrift

Het opschrift als volgt vervangen:

«Voorstel tot oprichting van een parlementaire onderzoekscommissie die moet onderzoeken op welke wijze de bank- en financiële crisis beheerd werd in België en of de wetten en de Grondwet, in het bijzonder de scheiding der machten, werden gerespecteerd in het raam van de tegen de nv FORTIS HOLDING ingestelde gerechtelijke procedures.».

VERANTWOORDING

De feiten die onderzocht en geanalyseerd moeten worden in de twee luiken, te weten de vraag over de scheiding der machten en de manier waarop de financiële crisis beheerd werd in België, hangen samen en zijn nauw met elkaar verweven. De onderzoeksbevoegdheden vereist om de vraag van de scheiding der machten te onderzoeken zijn eveneens vereist om te onderzoeken hoe de financiële crisis beheerd werd, behalve indien we ons van meet af aan de mogelijkheid willen ontszeggen om getuigen op te roepen, huiszoekingen uit te voeren of stukken in beslag te nemen.

Bovendien bestaat er een groot risico dat de verantwoordelijkheden van de ene commissie naar de andere worden doorgeschoven. De complexiteit van de uitoefening van de onderzoeksbevoegdheden ten overstaan van de reeds lopende zaken zou zich steeds doen voelen. Zodra er een meerderheid gevonden kan worden om een onderzoekscommissie op te richten, moet haar onderzoeksbevoegdheid zich uitbreiden over alle betrokken luiken. Zoniet zou men op elk moment het risico lopen dat het blootleggen van de waarheid in de twee commissies verhinderd wordt.

De wet van 3 mei 1880 op het parlementair onderzoek, zoals gewijzigd in 1996, met name de artikels 1, 4. § 5 en 10, biedt waarborgen voor het goed verloop van de opdracht ten overstaan van de lopende gerechtelijke of disciplinaire onderzoeken. Enkel een dergelijk kader laat interferenties toe, aangezien het hiervoor de modaliteiten heeft geregeld. De Kamer zou zich deze waarborgen ontszeggen indien hij zou opteren voor een eenvoudige bijzondere commissie om de vragen met betrekking tot het beheer van de financiële crisis te onderzoeken, terwijl het andere luik door een onderzoekscommissie onderzocht zou worden.

Het feit dat de personen, die mogelijks in het geding zijn in het kader van het beheer van de financiële crisis, genieten van een voorrecht van rechtsmacht of bijzondere procedures van toepassing op ministers in functie, parlementsleden of magistraten, roept ook een aantal vragen op. In dit geval biedt de wet van 3 mei 1880 op het parlementair onderzoek eveneens waarborgen.

N° 8 DE MM. **NOLLET ET VAN HECKE**

Intitulé

Remplacer l'intitulé comme suit:

«Proposition visant à instituer une commission d'enquête parlementaire chargée d'examiner la manière dont la crise bancaire et financière a été gérée en Belgique et si les lois et la Constitution, en particulier le principe de la séparation des pouvoirs, ont été respectés dans le cadre des procédures judiciaires entamées à l'encontre de la S.A. FORTIS HOLDING.».

JUSTIFICATION

Les faits à examiner et à analyser dans les deux volets que sont la question de la séparation des pouvoirs et la manière dont la crise financière a été gérée en Belgique sont connexes et intimement imbriqués. Les pouvoirs d'enquête nécessaires pour examiner la question de la séparation des pouvoirs sont aussi nécessaires pour enquêter sur la manière dont a été gérée la crise financière, sauf à se priver a priori de pouvoir citer des témoins à comparaître, de perquisitionner ou de saisir des pièces.

En outre, le risque est grand de se renvoyer les responsabilités d'une commission à l'autre. La complexité de l'exercice des pouvoirs d'enquête eu égard aux affaires en cours apparaîtrait à tout moment. A partir du moment où une majorité peut se dégager pour créer une commission d'enquête, celle-ci doit voir son champ d'investigation étendu à l'ensemble des volets concernés. A défaut, on risquerait à tout moment de faire obstruction à la manifestation de la vérité dans les deux commissions.

La loi du 3 mai 1880 sur les enquêtes parlementaires, telle que modifiée en 1996, notamment ses articles 1er, 4. § 5 et 10, offre des garanties de bon déroulement de la mission eu égard aux enquêtes judiciaires ou disciplinaires en cours. Seul un tel cadre permet des interférences, car il en a réglé les modes de résolution. La Chambre se priverait de ces garanties s'il elle optait pour une simple commission spéciale pour examiner les questions liées à la gestion de la crise financière alors que l'autre volet serait lui examiné en commission d'enquête.

Plusieurs questions sont aussi posées par le fait que les personnes susceptibles d'être mises en cause dans le cadre de la gestion de la crise financière jouissent d'un privilège de juridiction ou de procédures spéciales applicables à l'égard de ministres en exercice, de parlementaires, de magistrats. Ici aussi, la loi du 3 mai 1880 sur les enquêtes parlementaires offre des garanties.

Jean-Marc **NOLLET** (Ecolo-Groen !)
Stefaan **VAN HECKE** (Ecolo-Groen !)

Nr. 9 VAN DE HEER **ANNEMANS**

Opschrift

Het opschrift aanvullen als volgt:

«en die wordt belast met een onderzoek naar de interventie van de Belgische regering in een aantal financiële instellingen.»

VERANTWOORDING

Het Vlaams Belang wenst dat er één parlementaire onderzoekscommissie wordt opgericht die zowel het respect voor de scheiding der machten in het bijzonder als de bankcrisis in het algemeen onderzoekt.

Nr. 10 VAN DE HEER **ANNEMANS**

Art. 1

Paragraaf 1 vervangen als volgt:

«Er wordt een parlementaire onderzoekscommissie opgericht, die ermee wordt belast een onderzoek te voeren naar de gerechtelijke procedures die werden ingesteld naar aanleiding van de financiële en bankencrisis, alsook na te gaan of die procedures zijn verlopen in overeenstemming met de Grondwet, en naar de interventie van de Belgische regering in voornoemde gerechtelijke procedures en in een aantal financiële instellingen.»

VERANTWOORDING

Het Vlaams Belang wenst dat er één parlementaire onderzoekscommissie wordt opgericht die zowel het respect voor de scheiding der machten in het bijzonder als de bankcrisis in het algemeen onderzoekt.

Nr. 11 VAN DE HEER **ANNEMANS**

Art. 1

Paragraaf 2 vervangen als volgt:

«Meer bepaald heeft de onderzoekscommissie tot taak een onderzoek in te stellen naar:

– het begrip «scheiding der machten» en de reële toepassingsfeer ervan in de hier bedoelde aangelegenheid;

N° 9 DE M. **ANNEMANS**

Intitulé

Compléter l'intitulé par les mots

«et chargée d'enquêter sur l'intervention du gouvernement belge dans un certain nombre d'organismes financiers.»

JUSTIFICATION

Le Vlaams Belang souhaite que l'on mette sur pied une seule commission d'enquête parlementaire qui examine à la fois le respect de la séparation des pouvoirs en particulier et la crise bancaire en général.

N° 10 DE M. **ANNEMANS**Art. 1er**Remplacer le paragraphe 1er par ce qui suit:**

«Il est institué une commission d'enquête parlementaire chargée d'enquêter sur les procédures judiciaires engagées à la suite de la crise financière et bancaire et de vérifier si ces procédures se sont déroulées conformément à la Constitution, ainsi que sur l'intervention du gouvernement belge dans les procédures judiciaires précitées et dans un certain nombre d'organismes financiers.»

JUSTIFICATION

Le Vlaams Belang souhaite que l'on mette sur pied une seule commission d'enquête parlementaire qui examine à la fois le respect de la séparation des pouvoirs en particulier et la crise bancaire en général.

N° 11 DE M. **ANNEMANS**Art. 1er**Remplacer le § 2 par ce qui suit:**

«La commission d'enquête a plus particulièrement pour mission d'ouvrir une enquête sur:

– la notion de séparation des pouvoirs et son champ d'application réel en l'espèce;

– de totstandkoming van het vonnis in kort geding dat de rechtbank van koophandel te Brussel op 28 november 2008 heeft gewezen;

– het verloop van de rechtspleging die heeft geleid tot het arrest van de 18de kamer van het hof van beroep te Brussel van 12 december 2008;

– de contacten hierover tussen vertegenwoordigers van de uitvoerende macht en vertegenwoordigers van de rechterlijke macht en van het openbaar ministerie;

– de latere initiatieven van vertegenwoordigers van de rechterlijke macht en van het openbaar ministerie ten aanzien van de uitvoerende macht en van de wetgevende macht;

– de overnames van Generale Bank en ABN Amro door Fortis en de gevolgen hiervan voor de ondergang van Fortis zelf;

– de omstandigheden die hebben geleid tot de financiële ingrepen van de overheid bij Fortis en Dexia;

– de besluitvormingsprocessen bij de banken die hebben geleid tot riskante bankproducten, afgeleide producten tot en met zeer risicovolle overnames;

– de invloed van het koningshuis en zijn omgeving in de Belgische haute finance en alle netwerken hieromtrent en naar de rol van het koningshuis in strategische beslissingen bij Fortis;

– de werking van de CBFA inzake controle en de herwerking van de ‘corporate governance’;

– de politieke verantwoordelijkheid voor het eventuele falen van de CBFA;

– de juiste keuzes van de Belgische regering inzake de redding van deze financiële instellingen en de motieven voor haar keuzes;

– de bredere oorzaken en de politieke verantwoordelijkheid van de financiële crisis in België.»

VERANTWOORDING

Omdat de indiener van de amendementen van oordeel is dat het gehele onderzoek moet gebeuren door de parlementsleden zelf en niet in een eerste fase door vier aan te duiden deskundigen die in de praktijk slechts verlengstukken van de traditionele partijen zullen zijn – en dan ook geen garantie op objectiviteit bieden –, wordt de piste van de vier deskundigen verlaten.

– le déroulement de la procédure ayant abouti au jugement rendu en référé par le tribunal de commerce de Bruxelles le 28 novembre 2008;

– le déroulement de la procédure ayant abouti à l’arrêt rendu par la 18e chambre de la cour d’appel de Bruxelles le 12 décembre 2008;

– les contacts qui ont eu lieu à ce sujet entre des représentants du pouvoir exécutif et des représentants du pouvoir judiciaire et du ministère public;

– les initiatives ultérieures de représentants du pouvoir judiciaire et du ministère public vis-à-vis du pouvoir exécutif et du pouvoir législatif;

– les reprises par Fortis de la Générale de Banque et d’ABN Amro et de l’incidence qu’ont eu ces opérations sur la débâcle de Fortis même;

– les circonstances qui sont à l’origine des interventions financières des pouvoirs publics vis-à-vis de Fortis et Dexia;

– les processus décisionnels au sein des banques qui ont donné lieu à la mise sur le marché de produits bancaires risqués, de produits dérivés, ainsi qu’à des reprises à haut risque;

– l’influence du Palais et de son entourage dans la haute finance belge et dans tous les réseaux connexes et d’ouvrir une enquête sur le rôle du Palais dans les décisions stratégiques de Fortis;

– le fonctionnement de la CBFA en ce qui concerne le contrôle et la réforme de la gouvernance d’entreprise;

– les responsabilités politiques dans les manquements éventuels de la CBFA;

– le bien-fondé des choix opérés par le gouvernement en ce qui concerne le sauvetage de ces institutions financières, ainsi que les motivations de ses choix;

– les circonstances plus larges et les responsabilités politiques de la crise financière en Belgique.»

JUSTIFICATION

Dès lors que nous estimons que l’ensemble de l’enquête doit être menée par les parlementaires mêmes et non, dans un premier temps, par quatre experts à désigner qui, dans la pratique, ne seront que le prolongement des partis traditionnels – n’offrant dès lors aucune garantie d’objectivité –, la piste des quatre experts est abandonnée.

Aangezien het Vlaams Belang wenst dat er één parlementaire onderzoekscommissie wordt opgericht die zowel het respect voor de scheiding der machten in het bijzonder als de bankcrisis in het algemeen onderzoekt, is het bovendien aangewezen haar onderzoeksgebieden te bepalen.

Nr. 12 VAN DE HEER **ANNEMANS**

Art. 1

Paragraaf 3 vervangen als volgt:

«De Commissie kan aanbevelingen doen die naar haar oordeel kunnen bijdragen tot een oplossing van de door haar onderzochte problemen en meer bepaald tot het beter functioneren van, het voorkomen van problemen bij en de noodzakelijke grondwettelijke/wettelijke regelgeving van de scheiding der machten en van de organisatie en de werking van de banksector en/of CBFA.»

VERANTWOORDING

Het is logisch de commissie de bevoegdheid te geven aanbevelingen te kunnen doen om eventuele problemen of malversaties in de toekomst te vermijden.

Nr. 13 VAN DE HEER **ANNEMANS**

Art. 1

Paragraaf 5 doen vervallen.

VERANTWOORDING

Vermits de indiener van de amendementen er de voorkeur aan geeft om niet te werken met de in artikel 1, § 2 aan te stellen vier deskundigen, verliest deze paragraaf alle zin.

Nr. 14 VAN DE HEER **ANNEMANS**

Art. 3

In het eerste lid, het woord «15» vervangen door het woord «17».

Comme le Vlaams Belang souhaite qu'une seule commission d'enquête parlementaire soit instituée pour enquêter tant sur le respect de la séparation des pouvoirs en particulier que sur la crise bancaire en général, il s'indique en outre de définir ses domaines d'action.

N° 12 DE M. **ANNEMANS**

Art. 1er

Remplacer le paragraphe 3 comme suit:

«La Commission peut formuler les recommandations qui, à son avis, peuvent contribuer à résoudre les problèmes examinés par elle et, notamment, à améliorer le fonctionnement du secteur bancaire et/ou de la CBFA et à prévenir les problèmes au sein de ce secteur et/ou de cet organe, ainsi qu'à améliorer la réglementation constitutionnelle/légale nécessaire relative à la séparation des pouvoirs et à l'organisation et au fonctionnement du secteur bancaire et/ou de la CBFA.»

JUSTIFICATION

Il est logique d'accorder à la Commission la compétence de formuler des recommandations afin d'éviter d'éventuels problèmes ou malversations à l'avenir.

N° 13 DE M. **ANNEMANS**

Art. 1er

Supprimer le paragraphe 5.

JUSTIFICATION

Étant donné que l'auteur des amendements préfère ne pas travailler avec les quatre experts à désigner visés à l'article 1er, § 2, ce paragraphe perd tout sens.

N° 14 DE M. **ANNEMANS**

Art. 3

Dans l'alinéa 1er, remplacer le chiffre «15» par le chiffre «17».

VERANTWOORDING

Door het beperken van het aantal commissieleden tot 15 verliest de Vlaamse oppositie 2 stemgerechtigde leden in de onderzoekscommissie. Om een democratischer resultaat te verkrijgen stellen de indieners voor om het aantal leden op te trekken tot 17.

Nr. 15 VAN DE HEER ANNEMANS

Art. 6 (*nieuw*)**Een artikel 6 invoegen, luidend als volgt:**

«Art. 6. De commissie brengt binnen twee maanden na haar oprichting verslag uit aan de Kamer, tenzij de Kamer een verlenging van de commissiewerkzaamheden toestaat.».

VERANTWOORDING

Gezien er snel duidelijkheid moet komen over een mogelijke schending van het principe van de scheiding der machten en over de bankcrisis, is het logisch en wenselijk om een korte einddatum voor het eindverslag van de commissie, namelijk 2 maanden, te bepalen.

Gerolf ANNEMANS (VB)

Nr. 16 VAN DE HEREN NOLLET EN VAN HECKE

Art. 1

In § 1, de woorden «alsook na te gaan of die procedures zijn verlopen in overeenstemming met de Grondwet en de wet» **vervangen door de woorden** «, na te gaan of die procedures en de tussenkomsten van de verschillende actoren verlopen zijn in overeenstemming met de wet en de Grondwet, in het bijzonder het principe van de scheiding der machten, en de eventuele verantwoordelijkheden hierin aan te duiden, met inbegrip van de politieke verantwoordelijkheden.»

VERANTWOORDING

Het aanduiden van eventuele politieke verantwoordelijkheden is traditioneel voorzien in de voorstellen tot oprichting van een onderzoekscommissie, bijvoorbeeld in die over de faling van SABENA, over de zaak Lumumba, over de dioxinecrisis,... Het gaat hier om een essentiële opdracht die het onderscheid maakt tussen het werk van de parlementaire onderzoekscommissie en dat van eventuele gerechtelijke en disciplinaire onderzoeken.

JUSTIFICATION

En limitant à 15 le nombre de membres de la commission, l'opposition flamande perd 2 membres avec voix délibérative dans la commission d'enquête. Pour parvenir à un résultat plus démocratique, nous proposons de porter le nombre de membres à 17.

N° 15 DE M. ANNEMANS

Art. 6 (*nouveau*)**Insérer un article 6, rédigé comme suit**

«Art. 6. La commission fera rapport sur ses travaux à la Chambre dans les deux mois qui suivent son installation, à moins que la Chambre n'autorise la prolongation de ses travaux.»

JUSTIFICATION

Eu égard à la nécessité de faire rapidement la clarté sur une possible violation du principe de la séparation des pouvoirs et sur la crise bancaire, il est logique et souhaitable de fixer une date finale rapprochée pour la remise du rapport final de la commission, soit 2 mois.

N° 16 DE MM. NOLLET ET VAN HECKE

Art. 1er

Au § 1er, remplacer les mots «et de vérifier si ces procédures se sont déroulées conformément à la Constitution et à la loi» **par les mots** «, de vérifier si ces procédures et les interventions des différents acteurs se sont déroulées conformément à la loi et à la constitution, en particulier au principe de la séparation des pouvoirs, et de dégager les éventuelles responsabilités en la matière, en ce compris les responsabilités politiques.»

JUSTIFICATION

La mise en évidence d'éventuelles responsabilités politiques est traditionnellement présente dans les propositions visant à instituer une commission d'enquête, par exemple, sur la faillite de la SABENA, sur l'affaire Lumumba, sur la crise de la Dioxine, ... Il s'agit d'une mission essentielle qui distingue le travail de la commission d'enquête parlementaire des enquêtes judiciaires et disciplinaires éventuelles.

Nr. 17 VAN DE HEREN **NOLLET EN VAN HECKE**

Art. 1

Paragraaf 1 aanvullen met een tweede lid, luidend als volgt:

«De commissie wordt er eveneens mee belast om gelijktijdig onderzoek te voeren naar de wijze waarop de bank- en financiële crisis beheerd werd in België, eventuele verantwoordelijkheden hierin aan te duiden, de gebreken in de wetgeving op dit gebied te analyseren, met name op vlak van de controle en de regulering, als ook de eventuele politieke verantwoordelijkheden.».

VERANTWOORDING

De feiten die onderzocht en geanalyseerd moeten worden in de twee luiken, te weten de vraag over de scheiding der machten en de manier waarop de financiële crisis beheerd werd in België, hangen samen en zijn nauw met elkaar verweven. De onderzoeksbevoegdheden vereist om de vraag van de scheiding der machten te onderzoeken zijn eveneens vereist om te onderzoeken hoe de financiële crisis beheerd werd, behalve indien we ons van meet af aan de mogelijkheid willen ontszeggen om getuigen op te roepen, huiszoekingen uit te voeren of stukken in beslag te nemen.

Bovendien bestaat er een groot risico dat de verantwoordelijkheden van de ene commissie naar de andere worden doorgeschoven. De complexiteit van de uitoefening van de onderzoeksbevoegdheden ten overstaan van de reeds lopende zaken zou zich steeds doen voelen. Zodra er een meerderheid gevonden kan worden om een onderzoekscommissie op te richten, moet haar onderzoeksbevoegdheid zich uitbreiden over alle betrokken luiken. Zoniet zou men op elk moment het risico lopen dat het blootleggen van de waarheid in de twee commissies verhinderd wordt.

De wet van 3 mei 1880 op het parlementair onderzoek, zoals gewijzigd in 1996, met name de artikels 1, 4. § 5 en 10, biedt waarborgen voor het goed verloop van de opdracht ten overstaan van de lopende gerechtelijke of disciplinaire onderzoeken. Ze staat interferenties toe, en heeft er de modaliteiten van geregeld. De Kamer zou zich deze waarborgen ontszeggen indien hij zou opteren voor een eenvoudige bijzondere commissie om de vragen met betrekking tot het beheer van de financiële crisis te onderzoeken.

Het feit dat de personen die mogelijks in het geding zijn in het kader van het beheer van de financiële crisis genieten van een voorrecht van rechtsmacht of bijzondere procedures van toepassing op ministers in functie, parlementsleden of magistraten, roept ook een aantal vragen op. In dit geval biedt de wet van 3 mei 1880 op het parlementair onderzoek eveneens waarborgen.

N° 17 DE MM. **NOLLET ET VAN HECKE**Art. 1er**Compléter le § 1er par un alinéa 2 rédigé comme suit:**

«La commission est également chargée d'examiner simultanément la manière dont la crise bancaire et financière a été gérée en Belgique, de dégager les éventuelles responsabilités en la matière, d'analyser les manquements de la législation en la matière, notamment au niveau du contrôle et de la régulation, ainsi que les responsabilités politiques éventuelles.».

JUSTIFICATION

Les faits à examiner et à analyser dans les deux volets que sont la question de la séparation des pouvoirs et la manière dont la crise financière a été gérée en Belgique sont connexes et intimement imbriqués. Les pouvoirs d'enquête nécessaires pour examiner la question de la séparation des pouvoirs sont aussi nécessaires pour enquêter sur la manière dont a été gérée la crise financière, sauf à se priver a priori de pouvoir citer des témoins à comparaître, de perquisitionner ou de saisir des pièces.

En outre, le risque est grand de se renvoyer les responsabilités d'une commission à l'autre. La complexité de l'exercice des pouvoirs d'enquête eu égard aux affaires en cours apparaîtrait à tout moment. A partir du moment où une majorité peut se dégager pour créer une commission d'enquête, celle-ci doit voir son champ d'investigation étendu à l'ensemble des volets concernés. A défaut, on risquerait à tout moment de faire obstruction à la manifestation de la vérité dans les deux commissions.

La loi du 3 mai 1880 sur les enquêtes parlementaires, telle que modifiée en 1996, notamment ses articles 1er, 4. § 5 et 10, offre des garanties de bon déroulement de la mission eu égard aux enquêtes judiciaires ou disciplinaires en cours. Elle permet des interférences et en a réglé les modes de résolution. La Chambre se priverait de ces garanties s'il elle optait pour une simple commission spéciale pour examiner les questions liées à la gestion de la crise financière.

Plusieurs questions sont aussi posées par le fait que les personnes susceptibles d'être mises en cause dans le cadre de la gestion de la crise financière jouissent d'un privilège de juridiction ou de procédures spéciales applicables à l'égard de ministres en exercice, de parlementaires, de magistrats. Ici aussi, la loi du 3 mai 1880 sur les enquêtes parlementaires offre des garanties.

Nr. 18 VAN DE HEREN NOLLET EN VAN HECKE

Art. 1

In § 2, eerste lid, de eerste zin vervangen door de volgende zin:

«§ 2. Teneinde de onder § 1 bedoelde opdrachten uit te voeren, kan de onderzoekscommissie beroep doen op deskundigen die tot taak hebben haar bij te staan bij het opstellen, binnen een termijn niet langer dan drie weken, van een verslag over:»

VERANTWOORDING

De opdracht aan vier deskundigen, zoals deze wordt voorgesteld, is in tegenstrijd met artikel 56 van de Grondwet en artikel 2 van de wet van 3 mei 1880 op het parlementair onderzoek, die de onderzoeksbevoegdheden voorbehoudt aan de Kamer of de door de Kamer opgerichte commissie.

Tijdens de parlementaire werkzaamheden rond de wet van 30 juni 1996 tot wijziging van de wet van 3 mei 1880, hebben zowel de kamerleden als de toenmalige minister erop gewezen dat er geen sprake kon zijn van een algemene of gedeeltelijke uitbesteding van de opdracht van de commissie aan een derde, zelfs wanneer het een magistraat betreft.¹

De wet voorziet twee soorten tussenkomsten van derden:

- de magistraat die aangeduid kan (§ 2) of moet (§ 4) worden in toepassing van artikel 4 van de wet van 3 mei 1880, ontvangt slechts een specifieke delegatie om een welbepaalde onderzoeksdaad te verrichten waartoe de commissie heeft beslist;
- de deskundigen, wiens bijstand door elke parlementaire commissie gevraagd kan worden, beschikken over geen enkele onderzoeksbevoegdheid.

Ofwel heeft de voorgestelde formulering het eerste type op het oog, en in dat geval is de opdracht te ruim, dus onwettig. Ofwel hebben de auteurs van het voorstel het tweede type op het oog, en in dat geval zullen de deskundigen snel stoten op weigeringen om inlichtingen te verstrekken, vanwege de magistraten, maar ook van de betrokken actoren. Het zal hen dan onmogelijk zijn om de betrouwbare informatie te verkrijgen over bepaalde van de in § 2 opgesomde onderwerpen.

Omwille van deze redenen – aangezien het volgens de auteurs van het voorstel de bedoeling is dat de parlementsleden meester blijven van de werkzaamheden, en niet dat de deskundigen hun plaats innemen – stellen wij voor om deze formulering, die elke dubbelzinnigheid uitsluit, te gebruiken. Het is de commissie die de taak heeft om het verslag op te stellen met behulp van de deskundigen en zij kan hiervoor een beroep doen op alle bevoegdheden waarover zij op grond van de wet van 1880 beschikt.

¹ K 49-532/4 – 95-96 – p.27 tot 30.

N° 18 DE MM. NOLLET ET VAN HECKE

Art. 1er

Au § 2, alinéa 1er, remplacer la première phrase par la phrase suivante:

«§ 2. Afin d'exécuter ses missions visées au § 1er, la commission d'enquête peut faire appel à des experts chargés de lui prêter aide dans la rédaction, dans un délai ne dépassant pas trois semaines, d'un rapport portant sur:»

JUSTIFICATION

La délégation à quatre experts, telle qu'elle est proposée est contraire à l'article 56 de la Constitution et à l'article 2 de la loi du 3 mai 1880 sur les enquêtes parlementaires qui réservent les pouvoirs d'enquête à la Chambre ou à la commission qu'elle institue en son sein.

Lors des travaux parlementaires de la loi du 30 juin 1996, modifiant la loi du 3 mai 1880, il a été précisé tant par les députés que par le ministre de l'époque qu'il ne pouvait être question d'une délégation générale de tout ou partie de la mission de la commission à un tiers, fût-il magistrat.¹

La loi prévoit deux types d'intervention de tiers:

- le magistrat qui peut (§ 2) ou qui doit (§ 4) être désigné en application de l'art. 4 de la loi du 3 mai 1880, ne reçoit une délégation particulière que pour exécuter distinctement l'un ou l'autre devoir d'instruction décidé par la commission;
- les experts, dont toute commission parlementaire peut requérir l'assistance, ne disposent d'aucun pouvoir d'enquête.

Soit la formulation proposée vise le premier type et dans ce cas la délégation est trop large, donc illégale. Soit les auteurs de la proposition visent le second type et dans ce cas les experts se heurteront rapidement à des refus de fournir des renseignements de la part des magistrats, mais aussi des acteurs concernés. Il leur sera dès lors impossible d'obtenir des informations fiables sur certains des sujets énumérés au § 2.

Pour ces raisons, puisque l'intention déclarée des auteurs de la proposition serait de laisser les parlementaires maîtres des travaux et de ne pas leur substituer les experts, nous proposons la présente formulation qui lève toute ambiguïté. C'est la commission qui est chargée de rédiger le rapport avec l'aide des experts et elle peut, pour ce faire, avoir recours à tous les pouvoirs dont elle est investie en vertu de la loi de 1880.

¹ CH 49-532/4 – 95-96 – p.27 à 30.

Nr. 19 VAN DE HEREN **NOLLET EN VAN HECKE**
(in ondergeschikte orde)

Art. 1

In § 2, eerste lid, eerste zin, de woorden «vier deskundigen» vervangen door het woord «deskundigen».

VERANTWOORDING

Het is niet nodig om het aantal deskundigen op voorhand vast te leggen.

De formulering die werd voorgesteld in de Regeringsverklaring en die werd overgenomen door de auteurs in hun voorstel zou de indruk kunnen wekken dat die deskundigen reeds gekend zijn, en het voorwerp hebben uitgemaakt van een onderhandeling tussen de personen, wiens eventuele verantwoordelijkheden ze geacht worden te onderzoeken.

Nr. 20 VAN DE HEREN **NOLLET EN VAN HECKE**

Art. 1

In § 2, tweede streepje, het woord «voorwaarden» vervangen door het woord «context».

VERANTWOORDING

Het amendement is erop gericht om de deskundigen uit te nodigen een bredere kijk te hebben dan enkel en alleen op de «voorwaarden».

Nr. 21 VAN DE HEREN **NOLLET EN VAN HECKE**
(in ondergeschikte orde)

Art. 1

In § 2, de streepjes 3, 4, 5 en 6 doen vervallen.

VERANTWOORDING

De opdracht aan deskundigen zoals deze wordt voorgesteld bij de streepjes 3, 4, 5 en 6, is in tegenstrijd met artikel 56 van de Grondwet en artikel 2 van de wet van 3 mei 1880 op het parlementair onderzoek, die de onderzoeksbevoegdheden voorbehoudt aan de Kamer of de door de Kamer opgerichte commissie.

Tijdens de parlementaire werkzaamheden rond de wet van 30 juni 1996 tot wijziging van de wet van 3 mei 1880, hebben

N° 19 DE MM. **NOLLET ET VAN HECKE**
(en ordre subsidiaire)

Art. 1er

Au § 2, alinéa 1er, première phrase, remplacer les mots «quatre experts» par les mots «des experts».

JUSTIFICATION

Il n'y a pas lieu de fixer a priori le nombre d'experts.

La formulation proposée par la déclaration gouvernementale et reprise par les auteurs dans leur proposition pourrait donner l'impression que ces experts sont déjà connus et ont fait l'objet d'une négociation entre les personnes dont ils sont sensés examiner les responsabilités éventuelles.

N° 20 DE MM. **NOLLET ET VAN HECKE**

Art. 1er

Au § 2, 2ième tiret, rempalacer le mot «conditions» par le mot «contexte»

JUSTIFICATION

L'amendement vise à inviter les experts à donner un regard plus large que sur les seules «conditions».

N° 21 DE MM. **NOLLET ET VAN HECKE**
(par ordre subsidiaire)

Art. 1er

Au § 2, supprimer les tirets 3, 4, 5 et 6.

JUSTIFICATION

La délégation à des experts, telle qu'elle est proposée aux tirets 3, 4, 5 et 6 est contraire à l'article 56 de la Constitution et à l'article 2 de la loi du 3 mai 1880 sur les enquêtes parlementaires qui réserve les pouvoirs d'enquête à la Chambre ou à la commission qu'elle institue en son sein.

Lors des travaux parlementaires de la loi du 30 juin 1996, modifiant la loi du 3 mai 1880, il a été précisé tant par les

zowel de kamerleden als de toenmalige minister erop gewezen dat er geen sprake kon zijn van een algemene of gedeeltelijke uitbesteding van de opdracht van de commissie aan een derde, zelfs wanneer het een magistraat betreft.¹

De wet voorziet twee soorten tussenkomsten van derden:

- de magistraat die aangeduid kan (§ 2) of moet (§ 4) worden in toepassing van artikel 4 van de wet van 3 mei 1880, ontvangt slechts een specifieke delegatie om een welbepaalde onderzoeksdaad te verrichten waartoe de commissie heeft beslist;
- de deskundigen, wiens bijstand door elke parlementaire commissie gevraagd kan worden, beschikken over geen enkele onderzoeksbevoegdheid.

Ofwel heeft de voorgestelde formulering het eerste type op het oog, en in dat geval is de opdracht te ruim, dus onwettig. Ofwel hebben de auteurs van het voorstel het tweede type op het oog, en in dat geval zullen de deskundigen snel stoten op weigeringen om inlichtingen te verstrekken, vanwege de magistraten, maar ook van de betrokken spelers. Het zal hen dan ook onmogelijk zijn om de betrouwbare informatie te verkrijgen over de in § 2, streepjes 3, 4, 5 en 6 opgesomde onderwerpen

Nr. 22 VAN DE HEREN **NOLLET EN VAN HECKE**

Art. 1

In § 2, de opsomming aanvullen met de volgende streepjes:

«– de mechanismen die geleid hebben tot de financiële- en bankcrisis die België doormaakt, met name de rol die de BNB gespeeld heeft inzake tussenkomsten om de stabiliteit van het financiële systeem te verzekeren;

– het toezicht op de sector door de bevoegde Belgische instanties en overheden, met name de rol die de CBFA gespeeld heeft inzake controle van de solvabiliteit en de liquiditeit van de Belgische financiële instellingen;

– het beheer van de crisis door de bevoegde instanties en overheden, met name de inventaris van de informatie, adviezen, analyses en beslissingen van deze instanties en overheden;

– de eventuele handel met voorkennis en andere ontsporingen.».

¹ K 49-532/4 – 95-96 – p.27 tot 30.

députés que par le ministre de l'époque qu'il ne pouvait être question d'une délégation générale de tout ou partie de la mission de la commission à un tiers, fût-il magistrat.¹

La loi prévoit deux types d'intervention de tiers:

- le magistrat qui peut (§ 2) ou qui doit (§ 4) être désigné en application de l'art. 4 de la loi du 3 mai 1880 ne reçoit une délégation particulière que pour exécuter distinctement l'un ou l'autre devoir d'instruction décidé par la commission;
- les experts, dont toute commission parlementaire peut requérir l'assistance, ne disposent d'aucun pouvoir d'enquête.

Soit la formulation proposée vise le premier type et dans ce cas la délégation est trop large, donc illégale. Soit les auteurs de la proposition visent le second type et dans ce cas les experts se heurteront rapidement à des refus de fournir des renseignements de la part des magistrats, mais aussi des acteurs concernés. Il leur sera dès lors impossible d'obtenir des informations fiables sur les sujets énumérés aux tirets 3, 4, 5 et 6 du § 2.

N° 22 DE MM. **NOLLET ET VAN HECKE**

Art. 1er

Au § 2, compléter l'énumération par les tirets suivants:

«– les mécanismes ayant mené à la crise financière et bancaire que traverse la Belgique, notamment le rôle joué par la BNB en matière d'interventions visant à assurer la stabilité du système financier;

– le contrôle du secteur par les instances et autorités belges compétentes, notamment le rôle joué par la CBFA en matière de contrôle de la solvabilité et de la liquidité des institutions financières belges;

– la gestion de la crise par les instances et autorités compétentes, notamment l'inventaire des informations, avis, analyses et décisions de ces instances et autorités;

– les éventuels délits d'initiés et autres dérives.».

¹ CH 49-532/4 – 95-96 – p.27 à 30.

VERANTWOORDING

De feiten die onderzocht en geanalyseerd moeten worden in de twee luiken, te weten het vraagstuk van de scheiding der machten en de manier waarop de financiële crisis in België beheerd werd, hangen samen en zijn nauw met elkaar verweven.

Er bestaat een groot risico dat de verantwoordelijkheden van de ene commissie naar de andere worden doorgeschoven. Zodra er een meerderheid gevonden kan worden om een onderzoekscommissie op te richten, moet haar onderzoeksbevoegdheid uitgebreid worden over alle betrokken luiken. Zoniet zou men op elk moment het risico lopen dat het blootleggen van de waarheid in de twee commissies verhinderd wordt.

Nr. 23 VAN DE HEREN **NOLLET EN VAN HECKE**

Art. 1

Paragraaf 3 als volgt vervangen:

«De commissie wordt belast met het onderzoeken van de volgende vragen:

a. voor wat betreft het verloop van de bank- en financiële crisis in België:

- *de analyse van de mechanismen die geleid hebben tot de financiële- en bankcrisis die België doormaakt;*
- *de analyse van het toezicht op en de regulatie van de sector door de bevoegde Belgische instanties en overheden;*
- *de analyse van het beheer van de crisis door de bevoegde instanties en overheden;*
- *de eventuele gevallen van handel met voorkennis en andere ontsporingen;*
- *de eventuele verantwoordelijkheden, met inbegrip van de politieke verantwoordelijkheden.*

b. voor wat betreft de gerechtelijke procedures ten overstaan van de nv FORTIS HOLDING:

- *de analyse van het verloop van de procedure die geleid heeft tot de uitspraak in kort geding van de handelsrechtbank van Brussel op 28 november 2008;*
- *de analyse van het verloop van de procedure die geleid heeft tot het arrest van de 18e kamer van het hof van beroep van Brussel op 12 december 2008;*
- *de analyse van de contacten die met betrekking hiertot hebben plaatsgevonden tussen vertegenwoordigers van de uitvoerende macht en vertegenwoordigers van de rechterlijke macht en het openbaar ministerie;*

JUSTIFICATION

Les faits à examiner et à analyser dans les deux volets que sont la question de la séparation des pouvoirs et la manière dont la crise financière a été gérée en Belgique sont connexes et intimement imbriqués.

Le risque est grand de se renvoyer les responsabilités d'une commission à l'autre. A partir du moment où une majorité peut se dégager pour créer une commission d'enquête, celle-ci doit voir son champ d'investigation étendu à l'ensemble des volets concernés. A défaut, on risquerait à tout moment de faire obstruction à la manifestation de la vérité dans les deux commissions.

N° 23 DE MM. **NOLLET ET VAN HECKE**Art. 1er**Remplacer le § 3 comme suit:**

«la commission est chargée d'examiner les questions suivantes:

a. pour ce qui concerne le déroulement de la crise bancaire et financière en Belgique,

- *l'analyse des mécanismes ayant mené à la crise financière et bancaire que traverse la Belgique;*
- *l'analyse du contrôle et de la régulation du secteur par les instances et autorités belges compétentes;*
- *l'analyse de la gestion de la crise par les instances et autorités compétentes;*
- *les éventuels délits d'initiés et autres dérives;*
- *les éventuelles responsabilités, en ce compris les responsabilités politiques.*

b. pour ce qui concerne les procédures judiciaires à l'encontre de la S.A. FORTIS HOLDING,

- *l'analyse du déroulement de la procédure ayant abouti au jugement rendu en référé par le tribunal de commerce de Bruxelles le 28 novembre 2008;*
- *l'analyse du déroulement de la procédure ayant abouti à l'arrêt rendu par la 18e chambre de la cour d'appel de Bruxelles le 12 décembre 2008;*
- *l'analyse des contacts qui ont eu lieu à ce sujet entre des représentants du pouvoir exécutif et des représentants du pouvoir judiciaire et du ministère public;*

- de analyse van het eerbiedigen van het artikel 29 van het Wetboek van strafvordering;
- de analyse van de latere initiatieven van vertegenwoordigers van de rechterlijke macht en het openbaar ministerie naar de uitvoerende macht en de wetgevende macht toe;
- de analyse van de latere initiatieven van vertegenwoordigers van de uitvoerende macht;
- de vraag of het principe van de scheiding der machten, het beroepsgeheim, de onafhankelijkheid en de onpartijdigheid van de magistraten geëerbiedigd werden.

Over al deze vraagstukken zal de commissie de eventuele verantwoordelijkheden onderzoeken, met inbegrip van de politieke verantwoordelijkheden. Zij zal alle nodige aanbevelingen doen ter verbetering van de wetgeving, met name de controle en de regels die van toepassing zijn op de bank- en financiële activiteiten, alsook de waarborgen voor de scheiding der machten en de onafhankelijkheid en onpartijdigheid van de magistraten.

De commissie zal verslag uitbrengen aan de Kamer die zich zal uitspreken met een stemming, na een debat in plenaire zitting ten laatste op 15 maart 2009.».

VERANTWOORDING

De delegatie van een deel van de opdracht van de commissie aan vier deskundigen, zoals deze wordt voorgesteld in § 2, is in tegenstrijd met artikel 56 van de Grondwet en artikel 2 van de wet van 3 mei 1880 op het parlementair onderzoek, die de onderzoeksbevoegdheden voorbehoudt aan de Kamer of de door de Kamer opgerichte commissie.

De deskundigen zullen snel stoten op weigeringen om inlichtingen te verstrekken, vanwege de magistraten, maar ook van de betrokken actoren. Het zal hen dan ook onmogelijk zijn om de betrouwbare informatie te verkrijgen over onderwerpen opgesomd in de streepjes 3, 4, 5 en 6 van § 2.

Omwille van deze redenen – aangezien het volgens de auteurs van het voorstel de bedoeling is dat de parlementsleden meester blijven van de werkzaamheden, en niet dat de deskundigen hun plaats innemen – stellen wij voor om in § 3 de onderzoeksopdracht toevertrouwd aan de commissie te detailleren. Deze voorzorg verhindert niet dat er een verslag wordt gevraagd aan de deskundigen, maar het is belangrijk dat dit verslag duidelijk wordt onderscheiden van het onderzoeksrapport dat de verantwoordelijkheid van de leden van de commissie is.

- l'analyse du respect de l'article 29 du Code d'instruction criminelle;

- l'analyse des initiatives ultérieures de représentants du pouvoir judiciaire et du ministère public vers le pouvoir exécutif et le pouvoir législatif;

- l'analyse des initiatives ultérieures de représentants du pouvoir exécutif;

- la question de savoir si le principe de la séparation des pouvoirs, le secret professionnel, l'indépendance et l'impartialité des magistrats ont été respectés.

Sur toutes ces questions, la commission examinera les éventuelles responsabilités, en ce compris les responsabilités politiques. Elle formulera toutes les recommandations pertinentes en vue d'améliorer la législation, notamment le contrôle et les règles en vigueur pour les activités bancaires et financières, ainsi que les garanties de séparation des pouvoirs et d'indépendance et d'impartialité des magistrats.

La commission fera rapport à la Chambre qui se prononcera par un vote, après un débat en séance plénière, au plus tard pour le 15 mars 2009.».

JUSTIFICATION

La délégation d'une partie de la mission de la commission à quatre experts, telle qu'elle est proposée au § 2 est contraire à l'article 56 de la Constitution et à l'article 2 de la loi du 3 mai 1880 sur les enquêtes parlementaires qui réservent les pouvoirs d'enquête à la Chambre ou à la commission qu'elle institue en son sein.

Les experts se heurteront rapidement à des refus de fournir des renseignements de la part des magistrats, mais aussi des acteurs concernés. Il leur sera dès lors impossible d'obtenir des informations fiables sur les sujets énumérés aux tirets 3, 4, 5 et 6 du § 2.

Pour ces raisons, puisque l'intention déclarée des auteurs de la proposition serait de laisser les parlementaires maîtres des travaux et de ne pas leur substituer les experts, nous proposons de détailler au § 3 la mission d'enquête confiée à la commission. Cette précaution ne fait pas obstacle au rapport qui sera demandé aux experts, mais il y a lieu de bien distinguer ce rapport du rapport d'enquête qui constitue la mission relevant de la responsabilité des membres de la commission.

Nr. 24 VAN DE HEREN **NOLLET EN VAN HECKE**

Art. 1

Paragraaf 4 aanvullen met de volgende zin:

«De commissie is gemachtigd om elke persoon waarvan zij dit nuttig acht, te horen en om elk nuttig document of stuk op te vragen. Zij kan overgaan tot vaststellingen ter plaatse en, indien gewenst, de nodige internationale contacten leggen om haar opdracht te vervullen.»

VERANTWOORDING

Deze vermeldingen worden traditiegetrouw opgenomen in voorstellen ter oprichting van een parlementaire onderzoekscommissie, bijvoorbeeld de commissie met betrekking tot de faling van SABENA, de zaak Lumumba, de dioxinecrisis, de zaak Dutroux,... Deze vermeldingen zijn nuttig voor het goede verloop van de opdracht, die internationale aspecten bevat.

Nr. 25 VAN DE HEREN **NOLLET EN VAN HECKE**

Art. 1

Paragraaf 5 doen vervallen.

VERANTWOORDING

Het is niet gepast te voorzien dat de deskundigen bedoeld in § 2 de commissie automatisch bijstaan voor de volledige duurtijd van haar werkzaamheden.

Het eventuele inschakelen van deskundigen wordt voorzien door de wet van 1880 en in artikel 4 van het voorstel. De commissie is vrij om naargelang de noodzaak al dan niet een beroep te doen op de aanvankelijk aangeduide deskundigen of om er andere aan te duiden.

Nr. 26 VAN DE HEREN **NOLLET EN VAN HECKE**

Art. 3.

Dit artikel als volgt vervangen:

«Art. 3. De commissie bestaat uit zeventien leden die de Kamer van volksvertegenwoordigers aanduidt, overeenkomstig de regel van de evenredige vertegenwoordiging van de politieke fracties.

N° 24 DE MM. **NOLLET ET VAN HECKE**Art. 1er**Compléter le § 4 par les phrases suivante:**

«La commission est mandatée pour entendre toute personne qu'elle estimerait utile, se faire produire tout document ou pièce utile. Elle peut procéder à des constats sur place et, le cas échéant, prendre les contacts internationaux requis pour l'accomplissement de sa mission.»

JUSTIFICATION

Ces mentions sont traditionnellement reprise dans les propositions instituant une commission d'enquête parlementaire, par exemple, les commission sur la faillite de la SABENA, sur l'affaire Lumumba, sur la crise de la dioxine, sur l'affaire Dutroux, ... Elles sont utiles en l'espèce pour le bon déroulement de la mission qui couvre des aspects internationaux.

N° 25 DE MM. **NOLLET ET VAN HECKE**Art. 1er**Supprimer le § 5.**

JUSTIFICATION

Il n'y a pas lieu de prévoir que les experts visés au § 2 assistent automatiquement la commission tout au long de ses travaux.

Le recours éventuel à des experts est prévu par la loi de 1880 et à l'article 4 de la proposition. Libre à la commission, en fonction des nécessités, notamment d'avoir ou non recours aux premiers experts désignés ou d'en désigner d'autres.

N° 26 DE MM. **NOLLET ET VAN HECKE**

Art. 3.

Remplacer cet article comme suit:

«Art. 3. La commission est composée de dix-sept membres qui sont nommés par la Chambre conformément à la règle de la représentation proportionnelle des groupes politiques.

Daarnaast zetelen zonder stemrecht:

– één lid per erkende politieke fractie die met toepassing van de eerste alinea in de commissie niet vertegenwoordigd is;

– één bijkomend lid per erkende politieke fractie die samengesteld is uit leden van de twee taalgroepen, waarbij dit lid moet behoren tot de andere taalgroep dan die waartoe het in toepassing van de eerste alinea aangeduide lid behoort.».

VERANTWOORDING

Deze voorzorgsmaatregel is noodzakelijk om de goede werking van de commissie op de lange duur te waarborgen. Deze regel heeft zijn nut reeds bewezen in de werkwijze van de parlementaire onderzoekscommissie om de grote fiscale fraudedossiers te onderzoeken.

Nr. 27 VAN DE HEER **LANDUYT c.s**

Art. 1

Dit artikel vervangen als volgt:

«Art. 1. Er wordt een parlementaire onderzoekscommissie opgericht die ermee belast wordt

– de financiële en bankencrisis van de afgelopen maanden te onderzoeken en na te gaan wat de oorzaken zijn van die crisis; na te gaan hoe de activiteiten van de financiële actoren door de verschillende verantwoordelijke organen in België en internationaal werden gecontroleerd;

– na te gaan of er afdoende is gereageerd op het gebeuren;

– na te gaan hoe oplossingen werden uitgewerkt.

Meer in het bijzonder wordt de onderzoekscommissie belast met na te gaan hoe de zogenaamde Fortis-zaak werd aangepakt, met vertrouwelijk informatie werd omgesprongen en welke contacten er zijn geweest tussen de rechterlijke en uitvoerende macht.».

Y siègent en outre sans droit de vote:

– un membre par groupe politique reconnu non représenté au sein de la commission par application de l'alinéa 1er;

– un membre supplémentaire par groupe politique reconnu composé de membres des deux groupes linguistiques, ce membre étant issu de l'autre groupe linguistique que celui auquel appartient le membre désigné en application de l'alinéa 1er.».

JUSTIFICATION

Cette précaution s'impose pour assurer le bon fonctionnement de la commission dans la durée. Elle a montré son efficacité dans le fonctionnement de la commission d'enquête parlementaire chargée d'examiner les grands dossiers de fraude fiscale.

Jean-Marc NOLLET (Ecolo-Groen!)
Stefaan VAN HECKE (Ecolo-Groen!)

N° 27 DE MM. **LANDUYT ET CONSORTS**

Art. 1er

Remplacer cet article par ce qui suit:

«Art. 1er. Il est institué une commission d'enquête parlementaire chargée:

– d'examiner la crise bancaire et financière des mois écoulés et de vérifier quelles sont les causes de cette crise; de vérifier comment les activités des acteurs financiers sont contrôlées, en Belgique et à l'échelle internationale, par les différents organes responsables;

– de vérifier si l'on a réagi efficacement à l'événement;

– de vérifier comment des solutions ont été élaborées.

La commission d'enquête est en particulier chargée de vérifier de quelle manière 'l'affaire Fortis' a été gérée, comment les informations confidentielles ont été traitées et quels ont été les contacts entre le pouvoir judiciaire et le pouvoir exécutif.»

Nr. 28 VAN DE HEER **LANDUYT c.s**

Art. 1

De §§ 1 en 2 vervangen als volgt:

«§1. Er wordt een parlementaire onderzoekscommissie opgericht, die ermee wordt belast een onderzoek te voeren naar de contacten tussen vertegenwoordigers van de uitvoerende macht, vertegenwoordigers van de rechterlijke macht en leden van het openbaar ministerie, voor tijdens en na de gerechtelijke procedures die werden ingesteld naar aanleiding van de financiële- en bankencrisis.».

VERANTWOORDING

De opdracht zoals omschreven in paragraaf 1 van artikel 1 van het voorstel is letterlijk de bevoegdheid van het Hof van Cassatie en het Grondwettelijk Hof. Het is immers hun taak na te gaan of de procedures zijn verlopen in overeenstemming met de Grondwet en de wet. De omschrijving in het voorstel schendt de scheiding der machten. In de taakomschrijving van de deskundigen staat iets beter wat men eigenlijk bedoelt: met name de «contacten» tussen de machten. De laatste gedachtenstreep van paragraaf 2 is nogal eenzijdig opgesteld ten laste van de rechterlijke macht. Beter is in algemene termen te spreken over contacten «voor, tijdens en na».

Nr. 29 VAN DE HEER **LANDUYT c.s**

Art. 1

Paragraaf 2 doen vervallen.

VERANTWOORDING

Het is ongebruikelijk en ongewenst dat in het voorstel staat vermeld hoe de onderzoekscommissie het onderzoek voert. De commissie moet zelf kunnen beslissen over de aanstelling en opdracht van de deskundigen.

Naar de letter van het voorstel zouden de deskundigen immers «de voorwaarden waaronder de parlementaire onderzoekscommissie haar opdracht kan uitvoeren» bepalen. De parlementaire onderzoekscommissie moet haar volledige autonomie kunnen behouden, zoals de wet voorschrijft.

N° 28 DE MM. **LANDUYT ET CONSORTS**Art. 1er**Remplacer le § 1er par ce qui suit:**

«§ 1er. Il est institué une commission d'enquête parlementaire chargée d'enquêter sur les contacts qui ont eu lieu entre les représentants du pouvoir exécutif, des représentants du pouvoir judiciaire et des membres du ministère public avant, pendant et après les procédures judiciaires engagées à la suite de la crise financière et bancaire.»

JUSTIFICATION

La mission telle que définie à l'article 1er, § 1er, de la proposition correspond littéralement à la compétence dévolue à la Cour de cassation et à la Cour constitutionnelle. Ces cours ont en effet pour mission de vérifier si les procédures se sont déroulées conformément à la Constitution et à la loi. La définition donnée dans la proposition viole la séparation des pouvoirs. La description des missions des experts donne une définition plus conforme à ce que l'on veut dire: à savoir les «contacts» entre les différents pouvoirs. Le dernier tiret du paragraphe 2 est rédigé de manière relativement unilatérale à charge du pouvoir judiciaire. Mieux vaut utiliser des termes plus généraux et parler de contacts «avant, pendant et après».

N° 29 DE MM. **LANDUYT ET CONSORTS**Art. 1er**Supprimer le paragraphe 2.**

JUSTIFICATION

Il n'est ni habituel ni souhaitable que la proposition mentionne comment la commission d'enquête mène son enquête. La commission doit pouvoir décider elle-même de la désignation et de la mission des experts.

Selon la lettre de la proposition, les experts détermineraient en effet «les conditions dans lesquelles la commission d'enquête parlementaire peut exercer sa mission». La commission d'enquête parlementaire doit pouvoir conserver son entière autonomie, telle qu'elle a été prévue dans la loi.

Nr. 30 VAN DE HEER **LANDUYT c.s**

Art. 2

Dit artikel aanvullen met het volgende lid:

«In afwijking van artikel 4, § 2, van de wet van 3 mei 1880 kan het verzoek gericht worden aan de eerste voorzitter van een ander hof van beroep dan het hof van beroep van het ressort waarin de onderzoeksverrichtingen moeten geschieden.».

VERANTWOORDING

Volgens de letter van artikel 4 zou het verzoek gericht worden aan de eerste voorzitter van het hof van beroep van Brussel. De eerste voorzitter van dit hof komt echter voor in de in de brief vermelde feiten. De mogelijkheid moet dus bestaan een beroep te doen op de eerste voorzitter van ander hof van beroep.

Renaat LANDUYT (sp.a)
Peter VANVELTHOVEN (sp.a)
Dirk VAN DER MAELEN (sp.a)

Nr. 31 VAN DE HEER **JAMBON**

Art. 1

Paragraaf 1 vervangen als volgt:

«§ 1. Er wordt een parlementaire onderzoekscommissie opgericht, die ermee wordt belast:

1° een onderzoek te voeren naar de gerechtelijke procedures die werden ingesteld naar aanleiding van de financiële- en bankencrisis, alsook na te gaan of die procedures zijn verlopen in overeenstemming met de Grondwet en de wet;

2° de financiële- en bankencrisis van de afgelopen maanden te onderzoeken en na te gaan wat de oorzaken zijn van die crisis; na te gaan hoe de activiteiten van de financiële spelers door de verschillende verantwoordelijke organen in België en internationaal werden gecontroleerd;

3° na te gaan of er afdoende is gereageerd op het gebeuren;

4° na te gaan hoe oplossingen werden uitgewerkt.».

Jan JAMBON (N-VA)

N° 30 DE M. **LANDUYT ET CONSORTS**

Art. 2

Compléter cet article par l'alinéa suivant:

«Par dérogation à l'article 4, § 2, de la loi du 3 mai 1880, la requête peut être adressée au premier président d'une autre cour d'appel que la cour d'appel du ressort dans lequel les devoirs d'instruction doivent être accomplis.».

JUSTIFICATION

Aux termes de l'article 4, la requête devrait être adressée au premier président de la cour d'appel de Bruxelles. Or, le premier président de cette cour est cité dans les faits mentionnés dans la lettre. Il convient donc de prévoir la possibilité de faire appel au premier président d'une autre cour d'appel.

N° 31 DE M. **JAMBON**Art. 1er**Le paragraphe 1er est remplacé comme suit:**

«§ 1er. Il est institué une commission d'enquête parlementaire chargée.

1° d'enquêter sur les procédures judiciaires engagées à la suite de la crise financière et bancaire et de vérifier si ces procédures se sont déroulées conformément à la Constitution et à la loi;

2° d'analyser la crise financière et bancaire des mois écoulés et d'identifier les causes de cette crise; d'examiner comment les activités des acteurs financiers ont été contrôlées par les différents organes responsables en Belgique et au niveau international;

3° de vérifier si l'on a réagi efficacement aux événements;

4° d'examiner comment ont été élaborées les solutions.»

Nr. 32 VAN DE HEER VERHERSTRAETEN c.s.

Art. 1

Paragraaf 1 vervangen als volgt:

«§ 1. Er wordt een parlementaire onderzoekscommissie opgericht, die ermee wordt belast een onderzoek te voeren naar de contacten tussen vertegenwoordigers van de uitvoerende macht, leden en medewerkers van de rechterlijke macht en leden van het openbaar ministerie, en leden van de wetgevende macht tijdens en na de gerechtelijke procedures die werden ingesteld tegen de NV Fortis Holding.».

Servais VERHERSTRATEN (CD&V)
Bart TOMMELEIN (Open Vld)
Christian BROTCORNE (cdH)
Thierry GIET (PS)
Olivier HAMAL (MR)
Marie-Christine MARGHEM (MR)

Nr. 33 VAN DE HEER VERHERSTRAETEN c.s.

Art. 1

In § 2 de inleidende zin vervangen door wat volgt:

«Teneinde de parlementaire onderzoekscommissie in staat te stellen haar taak voor te bereiden, wijst zij vier deskundigen aan, die tot taak hebben binnen drie weken na hun aanwijzing een verslag op te stellen, meer bepaald over:».

Servais VERHERSTRATEN (CD&V)
Christian BROTCORNE (cdH)
Thierry GIET (PS)
Olivier HAMAL (MR)
Marie-Christine MARGHEM (MR)
Carina VAN CAUTER (Open Vld)
Sabien LAHAYE-BATTEU (Open Vld)

N° 32 DE M. VERHERSTRAETEN ET CONSORTS

Art. 1er**Remplacer le § 1er par ce qui suit:**

«§ 1er. Il est institué une commission d'enquête parlementaire chargée d'enquêter sur les contacts qui ont eu lieu entre des représentants du pouvoir exécutif, des membres et des collaborateurs du pouvoir judiciaire et des membres du ministère public, et des membres du pouvoir législatif pendant et après les procédures judiciaires engagées contre la SA Fortis Holding.».

N° 33 DE M. VERHERSTRAETEN ET CONSORTS

Art. 1er**Au § 2, remplacer la phrase liminaire par ce qui suit:**

«Afin de lui permettre de préparer sa mission, la commission d'enquête parlementaire désigne quatre experts qui, dans les trois semaines suivant leur désignation, auront pour tâche de rédiger un rapport qui portera notamment sur:».

Nr. 34 VAN DE HEER VERHERSTRAETEN c.s.

Art. 1

In § 2 het vijfde en het zesde streepje vervangen door wat volgt:

«– de contacten tussen de vertegenwoordigers van de uitvoerende macht, leden en medewerkers van de rechterlijke macht en vertegenwoordigers van het openbaar ministerie, en leden van de wetgevende macht, in de loop van en na afloop van de gerechtelijke procedures die tegen de nv Fortis Holding zijn ingeleid.»

Servais VERHERSTRATEN (CD&V)
Christian BROTCORNE (cdH)
Thierry GIET (PS)
Olivier HAMAL (MR)
Marie-Christine MARGHEM (MR)
Carina VAN CAUTER (Open Vld)
Sabien LAHAYE-BATTEU (Open Vld)

Nr. 35 VAN DE HEER NOLLET c.s.

(subamendement op amendement Nr. 32)

Art. 1

In de voorgestelde § 1, de woorden «tijdens en na» vervangen door de woorden «voor, tijdens en na».

Jean-Marc NOLLET (Ecolo-Groen!)
Renaat LANDUYT (Sp.a)
Stefaan VAN HECKE (Ecolo-Groen!)

Nr. 36 VAN DE HEER VERHERSTRAETEN c.s.

(subamendement op amendement Nr. 32)

Art. 1

In de voorgestelde § 1, de woorden «tijdens en na» vervangen door de woorden «met betrekking tot».

Servais VERHERSTRATEN (CD&V)
Christian BROTCORNE (cdH)
Thierry GIET (PS)
Olivier HAMAL (MR)
Marie-Christine MARGHEM (MR)

N° 34 DE M. VERHERSTRAETEN ET CONSORTS

Art. 1

Au § 2, remplacer les tirets 5 et 6 comme suit:

«– les contacts entre les représentants du pouvoir exécutif, des membres et des collaborateurs du pouvoir judiciaire et des représentants du ministère public, et des membres du pouvoir législatif pendant et après les procédures judiciaires entamées à l'encontre de la SA Fortis Holding.».

N° 35 DE M. NOLLET ET CONSORTS

(sous-amendement à l'amendement n° 32)

Art. 1er

Dans le § 1er proposé, remplacer les mots «pendant et après» par les mots «avant, pendant et après».

N° 36 DE M. VERHERSTRAETEN ET CONSORTS

(sous-amendement à l'amendement n° 32)

Art. 1er

Dans le § 1er proposé, remplacer les mots «pendant et après» par le mot «concernant».

Nr. 37 VAN DE HEREN **LANDUYT EN VAN DER MAELEN**

(subamendement op amendement Nr. 28)

Art. 1

In de voorgestelde tekst, de woorden «vertegenwoordigers van de wetgevende macht,» invoegen tussen de woorden «uitvoerende macht,» en de woorden «vertegenwoordigers van de rechterlijke macht».

Renaat LANDUYT (sp.a)
Dirk VAN DER MAELEN (sp.a)

Nr. 38 VAN DE HEER **VERHERSTRAETEN c.s.**
(subamendement op amendement Nr. 34)

Art. 1

In het voorgestelde amendement de woorden «tijdens en na» vervangen door de woorden «met betrekking tot».

Servais VERHERSTRATEN (CD&V)
Christian BROTCORNE (cdH)
Thierry GIET (PS)
Olivier HAMAL (MR)
Marie-Christine MARGHEM (MR)
Bart TOMMELEIN (Open Vld)

Nr. 39 VAN DE HEER **GIET c.s.**

Art. 1

In § 2, derde streepje, de woorden «28 november 2008» vervangen door de woorden «18 november 2008».

N° 37 DE MM. **LANDUYT ET VAN DER MAELEN**

(sous-amendement à l'amendement n° 28)

Art. 1er

Dans le texte proposé, insérer les mots «des représentants du pouvoir législatif,» entre les mots «pouvoir exécutif,» et les mots «des représentants du pouvoir judiciaire».

N° 38 DE M. **VERHERSTRAETEN ET CONSORTS**
(sous-amendement à l'amendement n° 34)

Art. 1er

Dans le texte proposé, remplacer les mots «pendant et après» par les mots «concernant».

N° 39 DE M **GIET ET CONSORTS**

Art. 1er

À l'article 1er, § 2, 3e tiret, remplacer les mots «28 novembre 2008» par les mots «18 novembre 2008».

Thierry GIET (PS)
Servais VERHERSTRATEN (CD&V)
Christian BROTCORNE (cdH)
Olivier HAMAL (MR)
Marie-Christine MARGHEM (MR)
Carina VAN CAUTER (Open Vld)
Sabien LAHAYE-BATTEU (Open Vld)

Nr. 40 VAN DE HEER **VERHERSTRAETEN**
(subamendement op amendement Nr. 32)

Opschrift

**In het opschrift, de woorden «NV Fortis Holding»
vervangen door de woorden «NV Fortis».**

Nr. 41 VAN DE HEER **VERHERSTRAETEN**
(subamendement op amendementen nrs. 32 en 34)

Art. 1

**In de voorgestelde tekst, de woorden «NV Fortis
Holding» vervangen door de woorden «NV Fortis».**

Servais VERHERSTRAETEN (CD&V)

N° 40 DE M. **VERHERSTRAETEN**
(sous-amendement à l'amendement n° 32)

Intitulé

**Dans l'intitulé, remplacer les mots «sa FORTIS
HOLDING» par les mots «sa FORTIS».**

N° 41 DE M. **VERHERSTRAETEN**
(sous-amendement aux amendements n°s 32 et 34)

Art. 1er

**Dans le texte proposé, remplacer les mots «sa
FORTIS HOLDING» par les mots «sa FORTIS».**